

1. De ce tip de protecție jurisdicțională pot beneficia în țara dumneavoastră dacă sunt victimă a unor încălcări ale drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor? Această protecție include acordarea de compensații?**a. Dreptul civil**

Oricine consideră că i-au fost încălcate drepturile prin acțiunile unei întreprinderi germane poate acționa respectiva întreprindere în judecată în fața unei instanțe civile din Germania. Instanța competentă este, în principiu, instanța în a cărei circumscripție judiciară își are sediul social întreprinderea pârâtă. Sediul social al unei întreprinderi este sediul stabilit în actul constitutiv al acesteia, locul în care se află sediul său principal sau locul principal în care își desfășoară activitatea. Această competență internațională a instanțelor germane este derivată din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (reformarea Regulamentului Bruxelles I). [Aici găsiți mai multe informații despre acest regulament.](#)

Dacă sediul social al întreprinderii pârâte nu se află în Uniunea Europeană sau într-un stat contractant al Convenției de la Lugano privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială din 30 octombrie 2007, competența internațională a instanțelor germane poate fi derivată din normele germane de procedură civilă, în special Codul de Procedură Civilă (*Zivilprozessordnung* – ZPO). De exemplu, secțiunea 32 din ZPO prevede că instanțele germane pot fi sesizate cu o cauză dacă cel puțin o parte din fapta ilicită a fost comisă în Germania. Se consideră că o acțiune a fost comisă atât în locul unde a acționat persoana care a cauzat prejudiciul (*Handlungsort*), cât și în locul unde a fost încălcat dreptul protejat prin lege al persoanei prejudiciate (*Erfolgsort*).

Aceste competențe se aplică și în cazul acțiunilor introduse în instanță de resortisanți ai țărilor terțe care nu își au reședința în Uniunea Europeană. Ordinea juridică națională competentă pentru creanțele rezultate dintr-o faptă ilicită este determinată în temeiul Regulamentului (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Regulamentul Roma II). Acesta prevede că, în mod normal, legea aplicabilă este legea țării în care s-a produs prejudiciul, indiferent în ce țară are loc faptul cauzator de prejudicii și indiferent de țara sau țările în care se manifestă efectele indirecte ale respectivului fapt [articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Roma II]. [Aici găsiți mai multe informații despre legea aplicabilă.](#)

Normele germane de procedură civilă conțin instrumente care permit tratarea colectivă a acțiunilor introduse de reclamanți diferiți, de exemplu prin conexarea părților (*Streitgenossenschaft*) (a se vedea secțiunea 59 și următoarele din ZPO). În temeiul secțiunii 59 din ZPO, mai multe persoane pot introduce în instanță o acțiune sau pot fi acționate în instanță în mod colectiv dacă formează o singură entitate juridică în ceea ce privește fondul litigiului sau dacă au un drept sau o obligație fondată pe același temei de fapt sau de drept.

În 2018, Germania a introdus posibilitatea de a se solicita o hotărâre declarativă privind un litigiu-pilot (*Musterfeststellungsklage*) pentru cazurile în care au fost încălcate drepturile unui număr mare de consumatori prin acțiunea unei întreprinderi. Asociațiile de protecție a consumatorilor calificate în mod special pot, în anumite condiții, să depună o cerere de hotărâre declarativă privind un litigiu-pilot, solicitând ca instanța să se pronunțe asupra elementelor esențiale de fapt și de drept pe care se întemeiază creanțele tuturor consumatorilor. Cererea de pronunțare a unei hotărâri declarative privind un litigiu-pilot blochează prescripția creanțelor individuale ale consumatorilor înregistrate în registrul de cereri (consumatorii pot aștepta, astfel, soluționarea cererii de pronunțare a unei hotărâri declarative privind un litigiu-pilot fără a risca pierderea drepturilor). Consumatorii își pot înscrie gratuit creanțele în registrul de cereri. Hotărârea declarativă (asupra elementelor esențiale de fapt și de drept) este obligatorie atât pentru întreprindere, cât și pentru consumatorii înscrisi în registru. După pronunțarea unei hotărâri declarative în favoarea consumatorilor, o întreprindere va fi probabil pregătită să plătească despăgubiri în mod voluntar. Dacă întreprinderea nu plătește voluntar despăgubirile, consumatorii înscrisi în registrul de cereri își pot executa creanțele în instanță sau printr-o procedură extrajudiciară, în temeiul hotărârii declarative privind litigiu-pilot.

b. Legea privind contravențiile

În temeiul Legii germane privind contravențiile (*Gesetz über Ordnungswidrigkeiten*), se pot impune amenzi de până la 10 milioane EUR întreprinderilor dacă, de exemplu, un membru al conducerii unei întreprinderi comite o infracțiune. Această regulă se aplică și în cazul încălcărilor drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor. Se poate impune o amendă mai mare dacă aceasta servește, de asemenea, la anularea avantajului economic obținut de întreprindere de pe urma infracțiunii în cauză.

Acordul de coaliție al guvernului german pentru cea de-a 19-a perioadă legislativă prevede reformarea legislației care reglementează sancțiunile impuse asupra întreprinderilor. Punerea în aplicare a acestei reforme se află în faza de pregătire.

2. Există norme specifice privind gravele încălcări ale drepturilor omului? Normele respective se aplică infracțiunilor împotriva mediului sau formelor grave de exploatare a forței de muncă?

Dreptul german în materia răspunderii extracontractuale nu conține norme specifice privind gravele încălcări ale drepturilor omului. Cu toate acestea, dacă o gravă încălcare a drepturilor omului produce o încălcare a unui drept individual protejat prin lege, se poate invoca răspunderea extracontractuală generală. De exemplu, potrivit secțiunii 823 alineatul (1) din Codul Civil (*Bürgerliches Gesetzbuch*), o persoană care, în mod deliberat sau din neglijență, cauzează în mod nelegitim decesul, vătămarea corporală, prejudicierea sănătății, a libertății, a proprietății sau a oricărui alt drept al unei alte persoane este obligată la plata unor daune-interese. În cazul în care s-a produs decesul, vătămarea corporală, prejudicierea sănătății, a libertății, a proprietății sau a oricărui alt drept, se face vinovată nu doar persoana care a cauzat în mod direct prejudiciul, ci și orice altă persoană care nu a luat măsurile necesare și rezonabile pentru a preveni prejudicierea terților, dacă această din urmă persoană a creat o sursă de risc (*Verkehrssicherungspflicht*).

În plus, în domeniul dreptului privat al răspunderii pentru daune aduse mediului se prevăd delictе de răspundere stricte și speciale pentru cazurile de încălcare a drepturilor protejate prin lege ale persoanelor, cum ar fi la secțiunea 1 și următoarele din Legea privind răspunderea pentru daune aduse mediului (*Umwelthaftungsgesetz*), secțiunea 25 și următoarele din Legea privind energia atomică (*Atomgesetz*), secțiunea 32 și următoarele din Legea privind ingineria genetică (*Gentechnikgesetz*) și secțiunea 89 din Legea privind gospodărirea apelor (*Wasserhaushaltsgesetz*).

Din punctul de vedere al dreptului penal, gravele încălcări ale drepturilor omului pot fi încadrate, de asemenea, ca infracțiuni generale. Formele grave de muncă forțată sunt infracțiuni pasibile de pedeapsă în temeiul, de exemplu al secțiunii 233 din Codul Penal (*Strafgesetzbuch* – StGB) (traficul de persoane în scopul muncii forțate).

Pentru a putea asigura condiții decente de trai, în special pentru generațiile viitoare, dreptul penal protejează și mediul înconjurător. În acest sens, dispozițiile din Codul Penal (secțiunea 324 și următoarele din StGB) includ, în cadrul dreptului penal primar (*Kernstrafrecht*) din Germania, protecția cuprinzătoare a apelor, a aerului și a solului ca elemente esențiale ale mediului. Această protecție fundamentală este completată prin diverse dispoziții de drept penal secundar (*Nebenstrafrecht*), incluzând și protecția florei și a faunei. În același timp, se ține seama de cerințele extinse ale dreptului UE pentru a se asigura abordarea protecției mediului ca sarcină transfrontalieră.

3. Sunt victimă a unor încălcări ale drepturilor omului care sunt consecința activităților unei corporații transnaționale europene și au fost comise în afara Uniunii Europene. Am acces la instanțele din țara dumneavoastră dacă nu sunt cetățean al UE sau dacă nu locuiesc în UE? Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a denunța încălcarea drepturilor mele? Unde pot găsi eventuale informații suplimentare?

Oricine consideră că l-au fost încălcate drepturile prin acțiunile unei întreprinderi germane poate acționa respectiva întreprindere în judecată în fața unei instanțe civile din Germania. Instanța competentă este, în principiu, instanța în a cărei circumscripție judiciară își are sediul social întreprinderea pârâtă. Sediul social al unei întreprinderi este sediul stabilit în actul constitutiv al acesteia, locul în care se află sediul său principal sau locul principal în care își desfășoară activitatea. Această competență internațională a instanțelor germane este derivată din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (reformarea Regulamentului Bruxelles I). [Aici găsiți mai multe informații despre acest regulament.](#)

Dacă sediul social al întreprinderii pârâte nu se află în Uniunea Europeană sau într-un stat contractant al Convenției de la Lugano privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială din 30 octombrie 2007, competența internațională a instanțelor germane poate fi derivată din normele germane de procedură civilă, în special Codul de Procedură Civilă (*Zivilprozessordnung – ZPO*). De exemplu, secțiunea 32 din ZPO prevede că instanțele germane pot fi sesizate cu o cauză dacă cel puțin o parte din fapta ilicită a fost comisă în Germania. Se consideră că o acțiune a fost comisă atât în locul unde a acționat persoana care a cauzat prejudiciul (*Handlungsort*), cât și în locul unde a fost încălcat dreptul protejat prin lege al persoanei prejudiciate (*Erfolgsort*).

Aceste competențe se aplică și în cazul acțiunilor introduse în instanță de resortisanți ai țărilor terțe care nu își au reședința în Uniunea Europeană.

Ordinea juridică națională competentă pentru creanțele rezultate dintr-o faptă ilicită este determinată în temeiul Regulamentului (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Regulamentul Roma II). Acesta prevede că, în mod normal, legea aplicabilă este legea țării în care s-a produs prejudiciul, indiferent în ce țară are loc faptul cauzator de prejudicii și indiferent de țara sau țările în care se manifestă efectele indirecte ale respectivului fapt [articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Roma II]. [Aici găsiți mai multe informații despre legea aplicabilă.](#)

[Aici găsiți mai multe informații.](#)

4. Instituția Avocatului Poporului/Ombudsmanului, organismele de promovare a egalității sau instituțiile naționale de apărare a drepturilor omului pot sprijini victimele încălcărilor drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor și comise de corporații transnaționale europene în afara Uniunii Europene? Am acces la instanțele din țara dumneavoastră dacă nu sunt cetățean al UE sau dacă nu locuiesc în UE? Există în țara dumneavoastră și alte servicii publice (cum ar fi Inspekția Muncii sau Agenția de Protecție a Mediului) abilitate să desfășoare investigații cu privire la cazul meu? Unde pot găsi informații cu privire la drepturile mele?

Punctul de contact național (NCP) al Germaniei pentru Orientările OCDE privind întreprinderile multinaționale acționează ca un organism extrajudiciar de examinare a plângerilor. Acesta funcționează în cadrul Ministerului federal al economiei și energiei și are sarcina de a promova sensibilizarea cu privire la Orientările OCDE și punerea efectivă în aplicare a acestora. Orice persoană care demonstrează în mod plauzibil că are un interes legitim în acest sens poate să depună o plângere la NCP privind posibile încălcări ale Orientărilor OCDE de către o întreprindere multinațională. NCP examinează plângerile primite și, dacă sunt acceptate, oferă sprijin părților implicate în cauză sub forma unei proceduri de conciliere sau de mediere, pentru a le ajuta să ajungă la un acord cu privire la aspectele care fac obiectul litigiului. NCP este responsabil, printre altele, pentru examinarea plângerilor având ca obiect insuficienta respectare a drepturilor omului și insuficienta luare în considerare a drepturilor omului în exercitarea obligației de diligență corporativă, astfel cum este definită în Orientările OCDE. Versiunea revizuită din 2011 a Orientărilor OCDE, care include recomandări specifice cu privire la respectarea drepturilor omului de către întreprinderi, se bazează în mod expres pe Principiile directe ale Organizației Națiunilor Unite privind afacerile și drepturile omului. NCP își coordonează activitățile și deciziile în consultare cu Comitetul interministerial (IMC) pentru Orientările OCDE. Alte șapte ministere federale sunt reprezentate în acest IMC. Grupul de lucru privind Orientările OCDE oferă un forum suplimentar pentru colaborare. Membrii grupului de lucru includ, pe lângă reprezentanții tuturor ministerelor federale reunite în cadrul IMC pentru Orientările OCDE, reprezentanți ai asociațiilor de întreprinderi, ai sindicatelor și ai organizațiilor neguvernamentale.

Mai multe informații despre procedura de tratare a plângerilor în cadrul NCP (inclusiv informații despre plângerile primite și acțiunile întreprinse în legătură cu acestea) sunt disponibile online pe site-ul NCP german, care poate fi găsit [aici](#).

5. Țara dumneavoastră impune corporațiilor transnaționale europene obligația de a institui mecanisme de tratare a plângerilor sau de a propune servicii de mediere pentru încălcările care sunt consecința activităților comerciale desfășurate de respectivele corporații? Aceste obligații se aplică și încălcărilor care au avut loc în afara Uniunii Europene? Cine este responsabil pentru supravegherea instituirii acestor mecanisme de tratare a plângerilor sau servicii de mediere? Sunt disponibile rapoarte publice care oferă informații cu privire la funcționarea acestor sisteme?

În „Planul național de acțiune pentru 2016-2020 privind întreprinderile și drepturile omului” (PNA), guvernul federal a exprimat așteptarea ca toate întreprinderile să integreze în mod adecvat procesele de diligență cu privire la drepturile omului în activitățile lor comerciale din Germania și din întreaga lume, și anume inclusiv în afara UE. Această așteptare nu este o prevedere legală. PNA definește obligația de diligență cu privire la drepturile omului pe baza a cinci elemente de bază, dintre care unul este instituirea de către întreprindere a unui mecanism de tratare a plângerilor.

În acest context, PNA subliniază rolul important pe care îl pot juca mecanismele neguvernamentale de tratare a plângerilor și încurajează întreprinderile să instituie astfel de mecanisme sau să participe la acestea. PNA impune o serie de cerințe privind instituirea și funcționarea mecanismelor neguvernamentale de tratare a plângerilor. De exemplu, mecanismul de tratare a plângerilor ar trebui să fie structurat diferit în funcție de grupul țintă. Atunci când se instituie mecanisme noi și se utilizează cele existente, trebuie să se asigure faptul că acestea garantează o procedură echitabilă, echilibrată și previzibilă, accesibilă oricărei persoane care ar putea fi afectată. Procedura ar trebui să permită un grad cât mai mare de transparență pentru părțile implicate și ar trebui să fie conformă cu standardele internaționale în materie de drepturi ale omului. O serie de întreprinderi germane au instituit deja mecanisme interne sau sectoriale de tratare a plângerilor pentru a le permite angajaților lor și persoanelor din afara întreprinderii să denunțe încălcări ale drepturilor omului.

Guvernul federal examinează stadiul punerii în aplicare a obligației de diligență cu privire la drepturile omului de către întreprinderi printr-o anchetă efectuată anual în perioada 2018-2020, în conformitate cu standarde științifice. Această anchetă va oferi constatări empirice, arătând dacă întreprinderile cu peste 500 de angajați au instituit mecanisme de tratare a plângerilor și dacă aceste mecanisme își îndeplinesc funcția. Rezultatele monitorizării PNA sunt importante, de asemenea, pentru discuțiile guvernului federal cu privire la măsurile de continuare a PNA actual. În cazul în care monitorizarea PNA arată că mai puțin de 50 % din întreprinderile în cauză îndeplinesc cerințele PNA în legătură cu obligația de diligență corporativă, guvernul federal va analiza, în conformitate cu

PNA, oportunitatea adoptării de măsuri suplimentare, inclusiv măsuri legislative. Acordul de coaliție al actualului guvern federal prevede, de asemenea, că, în funcție de rezultatul unei revizuirii cuprinzătoare și eficace a PNA, guvernul federal poate întreprinde acțiuni legislative și poate oferi sprijin pentru o reglementare la nivelul UE.

Membrii Parteneriatului pentru textile durabile, încheiat între multiple părți interesate, acordă o importanță deosebită asigurării unor mecanisme eficiente de tratare a plângerilor de-a lungul lanțurilor valorice și de aprovizionare la nivel mondial. Din acest motiv, se face schimb de informații și de exemple de bune practici furnizate de diverși membri în cadrul grupului de experți pentru mecanisme de tratare a plângerilor. Mai mult, Parteneriatul pentru textile durabile a stabilit o cooperare cu Fundația Fair Wear, care este activă în domeniul mecanismelor de tratare a plângerilor din șapte țări producătoare de materiale textile. Cooperarea germană pentru dezvoltare susține în prezent proiecte de îmbunătățire a condițiilor de muncă în sectorul textil din Bangladesh, Myanmar și Pakistan. Activitățile din cadrul proiectelor includ, de asemenea, elaborarea și implementarea strategiilor pentru mecanisme eficiente de tratare a plângerilor. Ca parte a abordării drepturilor omului de către Ministerul Federal al Cooperării și Dezvoltării Economice, organizațiile guvernamentale care implementează inițiativele de cooperare pentru dezvoltare ale Germaniei au introdus mecanisme de tratare a plângerilor: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ), în calitate de întreprindere de stat, și KfW Entwicklungsbank, în calitate de bancă de promovare economică și instituție de drept public, au instituit mecanisme de tratare a plângerilor în materie de drepturi ale omului încă din 2013. Acestea au fost urmate în 2017 de două autorități federale superioare: Institutul Federal pentru Geștiințe și Resurse Naturale (*Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe* – BGR) și Institutul Național de Metrologie (*Physikalisch-Technische Bundesanstalt* – PTB).

Mecanismele de tratare a plângerilor sunt accesibile publicului și tratează inclusiv plângeri având ca obiect activități din afara Uniunii Europene. La cerere, GIZ, KfW, BGF și PTB furnizează ministerului informații despre plângerile primite.

Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH (DEG), o filială a KfW, a instituit, de asemenea, propriul mecanism de tratare a plângerilor în 2014. Următoarele mecanisme extrajudiciare de soluționare a litigiilor sunt disponibile în Germania (pentru proceduri introduse la Punctul de contact național pentru Orientările OCDE privind întreprinderile multinaționale, a se vedea întrebarea 4):

în cadrul procedurilor de mediere, un terț este convocat doar în scopul medierii în cadrul litigiului; acesta nu are nicio putere de decizie. Medierea este o metodă de soluționare a diferendelor ușor accesibilă, care în principiu nu este asociată cu un anumit domeniu. Prin urmare, poate fi aplicată în toate domeniile în care pot apărea diferende;

de asemenea, Germania oferă posibilitatea de soluționare a litigiilor prin care un terț prezintă părților o propunere de decizie (fără caracter obligatoriu). O formă specială de soluționare a litigiilor în materie de contracte încheiate cu consumatorii este reglementată de Legea privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum (*Gesetz über die alternative Streitbeilegung in Verbrauchersachen* – VSBG). Această lege oferă consumatorilor o metodă convenabilă și gratuită de soluționare a litigiilor; legea oferă, de asemenea, întreprinderilor un mecanism de gestionare a reclamațiilor consumatorilor într-un mod prin care să-și îmbunătățească imaginea și să ajute la evitarea acțiunilor în justiție;

există, de asemenea, posibilitatea de a se recurge la arbitraj (extrajudiciar) dacă părțile sunt de acord cu acest lucru.

[Aici](#) găsiți mai multe informații despre posibilitățile de mediere.

6. Beneficiez de drepturi specifice dacă sunt o victimă vulnerabilă care urmărește să obțină măsuri reparatorii pentru încălcări ale drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor? Pot avea acces la asistență judiciară și în ce condiții? Ce cheltuieli vor fi acoperite de asistența judiciară? Am acces la asistență judiciară în aceleași condiții dacă nu sunt cetățean al UE sau nu locuiesc în UE?

Dreptul german în materie de procedură civilă prevede diferite mecanisme de facilitare a accesului la instanțele civile germane. De exemplu, reclamantii pot solicita asistență judiciară dacă nu își permit să plătească cheltuielile de judecată (secțiunea 114 și următoarele din ZPO). După ce au fost examinate circumstanțele personale și financiare ale reclamantului și șansele de reușită ale cauzei, cheltuielile de judecată și onorariile avocaților sunt acoperite parțial sau integral, în funcție de nevoile reclamantului, cu condiția ca acțiunea să nu pară șicanatoare. Persoanele fizice străine pot solicita, de asemenea, asistență judiciară pentru acțiuni în justiție introduse în Germania. Persoanele juridice cu sediul social în UE – de exemplu, asociațiile victimelor – pot beneficia de asistență judiciară în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă german.

Directiva 2002/8/CE își propune să îmbunătățească accesul la justiție în cazul litigiilor transfrontaliere prin stabilirea unor reguli comune minime referitoare la asistența judiciară pentru astfel de litigii.

Ultima actualizare: 28/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.